ელვა

თფილისი

პარასკევი. 17 (30) მარტი

1906

წელიწადი პირველი.

ცალკე ნომერი 3 კაპ.

გაზეთი „ელვა“ წლიურად ღირს 6 მან., თვიურად 50 კაპ., ცალკე ნომერი 3 კაპ.
განცხადების ფასი: ჩვეულებრივი სტრიქონი პეტიტით პირველ გვერდზე 15 კაპ., უკანასკნელ გვერდზე 10 კაპ. რედაქციასთან მოლაპარაკება დაბეჭდვის წესებზე შეიძლება თორმეტიდან მეოთხე საათამდე. დაბეჭდილი წერილები რედაქციაში ინახება 10 დღეს.
რედაქცია იმყოფება ელეოკონაციონ. ქუჩ., № 17.

№ 5

ყოველ-დღიური გაზეთი.

№ 5

„ელვა“ მეგზავნეებმა **უნდა გაყიდონ სამ კაპეიკად**, როგორც თფილისში, ისე სხვა ქალაქებში და **სახალხო მატარებლებშიაც.**

ამ წლის 12 მარტიდან გამოდის ყოველდღიური საპოლიტიკო და სალიტერატურო გაზეთი

„ELVA“

„ელვა“ წლიურად ღირს თფილისში და თფილის გარეთაც 6 მან., 5 მარტიდან წლის ბოლომდის 5 მან., თვიურად 50 კაპ., ხოლო ცალკე ნომერი **მეგზავნეებთან თფილისში და სხვა ადგილებშიაც 3 კაპ.**

განცხადების ფასი: ჩვეულებრივი სტრიქონი პეტიტით პირველ გვერდზე 15 კაპ., უკანასკნელზე—10 კაპ.
რედაქცია ღია ა დილის 9 საათიდან ნაშუადღამის 2 საათამდე და საღამოს 5-დან 7-დე
ხელის მოწერა მიიღება:
თფილისში: რედაქციის კანტორაში—ელეოკონაციონ. ქუჩაზე, № 17.
ფოსტის ადრესი: Тифлисъ, Редакція „ЕЛВА“.

რედაქციისაგან:

რედაქცია თხოვს ბბ-ნ ხელის მომწერლებს, გაზეთის მისაღებად მიმართონ (ფოსტით გვიან მიღის, ამ საშუალებით კი ადრე მიიღებენ) ჩვენს აგენტებს, რომლებთანაც გაზეთი „ეკონომია“ იყიდება და ხელის მოწერაც მიიღება. აგენტების სია: **ქუთაისში**—ამხ. ბოსტე ტუღუში, **სოხუმში**—მ. ქალანდაძე, **ფოთში**—იოსებ კოხრიძე, **ოზურგეთში**—**ნაში**—ალად. მოსეშვილი, **ზესტაფონში**—ივ. საყვარელიძე, **სამტრედიაში**—როსტომ ბასლიძე, **ხაშურში**—ი. კვლიაშვილი, **თელავში**—ქეთო ზარაფიშვილისა, **სილაღში**—ზაქ. მენთეშაშვილი, **ბორჯომში**—მიხ. დადიანი, **ლანჩხუთში**—ვ. ებრალიძე.

ღრმათ დამწუხრებულნი: **სოფიო, თამარა, შურა და აჩიკო ჩხარტიშვილები** ამით აუწყებენ ნათესავთა და ნაცნობთ გარდაცვლილას პირველი დაუვიწყარი ქმრისა, ხოლო უკანასკნელნი ძვირფასი მამისა

ესტატე ნიკოლოზის მე ჩხარტიშვილისას,

რომლის გამოსვენება ნიკოლოზის ეკლესიაში (ჩუღურეთში) დანიშნულია ამა თვის 19-ს, დღითი კვირას, დილის 10 საათზე. პანაშვიდები გადახთილ იქნება ყოველ დღე საღამოს 6 საათზე, საკუთარ სახლში ბაქოს ქუჩაზე, № 18.

ეპეპი ელიშუელის ასული და **მართა გრიგოლის ასული მუჯირებისა, ანტონ მაქსიმეს ძე მუჯირი, დარია ჩიგოგიძისა, მარიამ გორდელაძისა და ელენე ჯანაშიასი** ამით აცნობებენ ნათესავთა და ნაცნობთ, რომ ამ თვის 21-ს სამშაბათს, მაკვანეთის ეკლესიაში დანიშნული ორმოციის წირვა და პანაშვიდი ჩვენი დაუვიწყარის პირველის შვილის, მეორეს მაზლის, ხოლო დანარჩენების ძმის, სტუდენტის

ექვთიმე (სარიტონ) მაქსიმეს ძის მუჯირის

რომელიც მოკლულ იქნა ქ. ოდესაში 1905 წლის 6 დეკემბერს.

ავრარული კითხვა.

I

გატყდა ძველი დროება, შეირყა სოფლის მეურეობა. ერთხელ დაკვმული გლეხკაცობა დღეს ფეხზე დგება და წელში იმართება. ერთხელ უსუსური გლეხთა მოძრაობა დღეს ნაიღვარს ემზადება და ძველი წესებისაკენ მიექანება—გზა დამიცალეთ, თორემ გადაგლახამთო! „გლეხებს შემამულეთა მიწები უნდათ“, „გლეხებს ბატონყმური ნაშთების მოსპობა უნდათ“—ინ რა ხმები ტრიალებს დღეს რუსეთის აჯანყებულ სოფლებში.

ცდებიან ისინი, ვინც ტყვია-წამლით ფიქრობენ გლეხების გაჩუმებას: ცხოვრებამ დაგვანახვა, რომ ეს უფრო აცხოველებს და ამწვავებს გლეხთა რევოლიუციონერ მოძრაობას.

ისინიც ცდებიან, ვინც უბრალო დაპირებით და „საგლეხო ბანკებით“ ცდილობენ გლეხების დაცხრობას: გლეხებს მიწები უნდათ, ისინი სიზმარშიაც კი ამ მიწებს ხედავენ და, ცხადია, არ დაცხრებიან, სანამ მემამულეთა მიწებს არ ჩაიგდებენ ხელში. რა უნდა მისცეს მათ ცარიელმა დაპირებამ და რაღაც „საგლეხო ბანკებმა“?

გლეხებს მიწები უნდათ, ისინი ამ გზით ცდილობენ ბატონყმური ნაშთების მოსპობას, და ვინც გლეხების მოღალატე არაა, სწორედ ამ ნიადაგზე უნდა ცდილობდეს აგრარული კითხვის დაყენებას.

კეთილი. მერე როგორ უნდა ჩაიგდოს ხელში ეს მიწები გაღატაკებულმა გლეხკაცობამ?

ამბობენ, რომ ერთათ-ერთი ხსნა მიწების „შეღავათიან გამოყიდვაშიაო“. მთავრობას და მემამულეებს ბევრი თავისუფალი მიწები აქვთ — გვეუბნებიან ეს ვაჟბატონები—გლეხებმა რომ ეს მიწები გამოიყიდონ, ყველაფერი თავისთავათ მოწესრიგდება და, ამგვარათ, არც წვადი დაიწვის, არც შამფური. იმას კი აღარა კითხულობენ, თუ რითი უნდა გამოიყიდონ გლეხებმა ეს მიწები, როცა მათ ფული კი არა, ტყავიც კი აღარ შეარჩინეს! იმასკი აღარ ფიქრობენ რომ გამოყიდის დროს მარტო უხერხო მიწებს გადმოუგდებენ გლეხებს, ხერხიან მიწებს კი ისევ თავიანთვის დაირჩენენ, როგორც ეს „ყმების განთავისუფლების“ დროს მოახერხეს!? ან რისთვის უნდა გამოიყიდონ გლეხებმა ის მიწები, რომლებიც თვობითვე მაგ ეკუთნოდათ? განა გლეხების ოფლით არ არი მორწყული მთავრობისა და მემამულეების მიწები, განა გლეხებს არ ეკუთნოდათ ეს მიწები, განა გლეხებს არ წაართვეს ეს მამაპაპეული ქონება? სად არის სამართალი, როცა სასყიდელს სთხოვენ გლეხებს მთელი ეს წართმეული მიწებში? და განა გლეხთა მოძრაობის კითხვა ყიდვა-გაყიდვის კითხვაა? განა გლეხების მოძრაობა გლეხების განთავისუფლებისაკენ არაა მიმართული? ვინ განთავისუფლებს გლეხებს ბატონყმური უღლისაგან, თუ არ თვითონვე გლეხები? ეს ვაჟბატონები კი გვარწმუნებენ, რომ გლეხებს მემამულეები განთავისუფლებენ, თუ ცოტა რამ გროშებს ჩაუხრიალებთო! დ, თურმე ნუ იტყვიო, ეს „განთავისუფლება“ მიუროკრატიის ხელმძღვანელობით უნდა მოხდეს, იმ მიუროკრატიის, რომელმაც ზარბაზან-პულემიოტები მიაგდა დამშეულ გლეხკაცობას!..

ეჰ! გლეხებს ვერ იხსნის მიწების გამოყიდვა. ვინც მათ „შეღავათიან გამოყიდვას“ ურჩევენ, ისინი მოღალატენი არიან: ვინაიმდგან მათ უნდათ საქმე დალალობით გათავონ, დათხა და მგელი ერთათ აძოვონ. მათ არ უნდათ, რომ გლეხების განთავისუფლება გლეხებისავე ხელით მოხდეს.

თუ გლეხებს მიწები უნდათ, თუ მათ ამ გზით უნდა მოსპონ ბატონყმური ნაშთები, თუ მათ „შეღავათიანი გამოყიდვა“ ვერ იხსნის, თუ გლეხების განთავისუფლება გლეხებისავე ხელით უნდა მოხდეს,—მაშინ ყველაივე ეკვს გარეშეა, რომ ერთათ-ერთი გზა მემამულეებისაგან მიწების ართმევა. ე. ი. კონფისკაცია.

ამაშია ხსნა. ახლა ვიკითხოთ, სადამდის უნდა წავიდეს ეს კონფისკაცია, აქვს თუ არა მას საზღვარი, მარტო ნაწილი უნდა აართვან გლეხებმა, თუ მთელი მიწები?

ზოგნი ამბობენ, რომ მთელი მიწების ართმევა მეტის მეტია, საკმარისია ამ მიწების ნაწილი ავართვათ, რომ გლეხები დაკმაყოფილდნონ. კეთილი, მაგრამ რა ვუყოთ თუ გლეხები მეტს მოითხოვენ? წინ ხომ არ გადაველობებით და არ ვეტყვით: „ბეჭერდით, ამას იქით ხელი არ გაქვთო! ეს ხომ უმეზავი რეაქციონერობა იქნებოდა! და განა რუსეთის ფაქტებმა არ დამტკიცა, რომ გლეხები მართლა მთელი მიწების კონფისკაციას მოითხოვენ? გარდა ამისა, რას ნიშნავს „ნაწილის ართმევა“, რომელი ნაწილი უნდა ართვას მემამულეებს, ნახევარი თუ მესამედი. ან ვინ უნდა გადაკრას ეს კითხვა, მარტო მემამულეებმა, თუ გლეხებმა და მემამულეებმა ერთათ? როგორც ხედავ, აქ კიდევ ადგილი რჩება დალალობისთვის, აქ კიდევ შესაძლებელი ხდება გლეხებსა და მემამულეთა შორის ეაქრობა,—ეს კი ძირიანათ ეწინააღმდეგება გლეხთა განთავისუფლების საქმეს. გლეხებმა ერთხელ და უკანასკნელათ უნდა შეიფიცონ ან აზრი, რომ მემამულეებთან ეაქრობა კი არა—მათთან ბრძოლაა საჭირო, ბატონყმური უღლის დაჩინკვა კი არა—მისი დამსხვრევა უნდა მოხდეს, რომ სამუდამოთ მოისპოს ნაშთები ბატონყმობისა, მარტო „ნაწილის ართმევა“ კი ბატონყმური ნაშთების დაჰაჩინკვაა, რაც ძირიანფესვიანათ ეწინააღმდეგება განთავისუფლების საქმეს.

ცხადია, ერთათ-ერი გზა **მთელი მიწების ართმევაა.** მხოლოდ ამას შეუძლია ბოლომდე მიიყვანოს გლეხთა მოძრაობა, მხოლოდ ამას შეუძლია გაანიავოს ხალხის ენერგია, მხოლოდ ამას შეუძლია ქარს გაატანოს ბატონყმ-ბის მოძრეველი ნაშთები.

მაშ ასე. სოფლის დღევანდელი მოძრაობა—ეს გლეხთა დემოკრატიული მოძრაობაა. ამ მოძრაობის მიზანი—ბატონყმური ნაშთების მოსპობაა. ხოლო ამ ნაშთების მოსსპობათ მთელი მიწების ართმევაა საჭირო, როგორც ყველა მემამულეებისაგან, ისე მთავრობისაგან.

ზოგიერთი ვაჟბატონები გვეკერეინენენ: რატომ აქამდე არ ითხოვდა სოციალდემოკრატია მთელი მიწების კონფისკაციას, რატომ იყო, რომ დღეზეის ის მხოლოდ „ჩამონაჭრების“ კონფისკაციაზე ლაპარაკობდა?

იმიტომ, ბატონებო, რომ 1903 წელს, როცა პარტია „ჩამონაჭრებზე“ ლაპარაკობდა, რუსეთის გლეხობა ჯერ ჩათრეული არ იყო მოძრაობაში. პარტიის მოვალეობა იყო ისეთი ლოზუნგი გადაესროლა სოფლში, რომელიც გულს აუნთებდა გლეხობას და და ბატონყმური ნაშთების წინააღმდეგ აამხედრებდა. სწორეთ ასეთი ლოზუნგი იყო „ჩამონაჭრები“, რომელიც მკაფიოთ აგოლნენდა რუსეთის გლეხობას ბატონყმური ნაშთების უსამართლობას.

მაგ შემდეგ დრო შეიცვალა. გლეხობა მოძრაობა გაიზარდა. მას ახლა გამოწვეული აღარ ეჭირვება—ის ისედაც აბვირთებული. დღეს იმაზე კი აღარაა ლაპარაკი, თუ **რა გზით უნდა ამოძრავდეს** გლეხობა,—არამედ იმაზე, თუ **რა უნდა მოითხოვოს უკვე ამოძრავებულმა გლეხობამ.** ცხადია, აქ გარკვეული მოთხოვნენა საჭირო და აი, პარტია ეუბნება გლეხებს, რომ მთელი მიწების კონფისკაცია უნდა მოითხოვოთო.

ეს კი იმასა ნიშნავს, რომ ყველას თავი ეს დრო და აღგილი აქვს, როგორც „ჩამონაჭრებს“, ისე მთელ მიწების კონფისკაციას.

ი. ბესოშვილი.

საით მივდივართ?

(დასასრული, იხ. „ელვა“ № 4)

ახალ საარჩევნო წესებსა და დუმის 27 პრიოლისათვის დანიშვნას ზედ მოყვა 20 თებერვლის საკანონმდებლო აქტები. ამ აქტებში ნათლათ არის გამოხატული მთავრობის მთელი გაკარგება, სულის ყეფეება, ორ ცეცხლ შუა ყოფნა.

ერთი შეხედვით, ამ აქტებით მიხწეული მთავრობის პოლიტიკური მიზანი. აღდგენილია მისი „ერთიანმეკ-ონელობა“ ან იმავე დრის ბურეუაზიის მოთხოვნაც—სავსებით განხორციელებულიყო 17 ოქტომბრის მანიფესტი—დაკმაყოფილებულია. დაეიწყებულია მხოლოდ მშრომელი ხალხი და ეს არც შეფოთ მთავრობის გეგმაში. მართალია, მთავრობა შეეცდება ამ ხალხის თავის მხარეზე გადაყვანას. გლეხთან და ბანერად ნედლიმეკ-ების შემკერებას. „დგელ-მამულის შესყიდვის სახელმწიფო, საგლეხო ბანკების საშუალებით, ეიმპირინა და სხვა თავისუფალ ადგილებზე გადასახლებას, მაგრამ გლეხობა არ ტყუვდება და მტკიცეთ დგას თავის მოთხოვნაზე: „მიწა და თავისუფლება!“ ქალაქის მეშვეს მთავრობამ მიუნინა უშაოგამონონენინა, რომ პროლეტარიატის პოლიტიკურ ინსტიბინისთვის საძირკველი ამოენგრია. მაგრამ მეშვებმა ახლოს არ გაიკარეს პოლიციის საიდუმლო აკენტები—ავანტატორები. მთავრობის ინნაბაზიას უმალვე მიხედენ და ვიტეს ტყუილთ დაეკარგა 30,000 მანეთი (ან კი რა ენადვლება, ეს ფული ხომ მეშვებისაგე ოფლია). როგორც ერთხელ ზუბატოვშინამ, ისე ახლა გაბონოვშინამ მეშვეში მხოლოდ ზიზღი გამოიწვია მთავრობისადმი. მშრომელი ხალხის ასეთი გადგომა მთავრობას მინც და მინც დიდი არ ეფიქრინებს.

მაგრამ ვკითხოთ, როგორ შეთანხმა მთავრობამ მიუროკრატიულ თვითმპყრობელობის და ბურეუაზიის ინტერესები, როცა მათ შორის ძირითადი წინააღმდეგობაა? ვიტემ ეს მოახერხა ერთი კალმის მოსმით, და ისიც „იუბილიულ საფუძველზე. აქტებში ნათქვამი არის, რომ საკირო იყო 17 ოქტომბრის მანიფესტი შეინმბეულიყო 6 აგვისტოს მანიფესტთანო, რასაც 17 ოქტ-მბრის მანიფესტი ძირითადათ ეწინააღმდეგებოდა. ამ შეთანხმების ნაყოფი გახლავთ ის, რომ სახელმწიფო დუმის კენჭეს შერჩენილი აქვს საკანონმდებლო უფლება, მარა ეს უკანასკნელი ისეთ პირობებშია ჩაყენებული, რომ სამოდონი ანგარიშით სახელმწიფოს კანონმდებლათ, ბატონ-პატრონათ ისევ რჩება ბიუროკრატიული თვითმპყრობელობა, დუმა კი იარიბება სათაბირო, ე. ი. აღდგენილია 6 აგვისტოს მანიფესტი. როცა 20 თებერვლის აქტებს კითხულობთ უნებლიეთ გაგონდებათ ფრანგების ძველი ადათი: „ლო რუა ე მორ, ვივ ლო რუა“ თვითმპყრობელობა მოკვდა, გაუმარჯოს თვითმპყრობელობას!

პარლამენტარიზმის კაბალთ მკოდნე ევროპას რა თქმა უნდა არ გაუოკვია თვითმპყრობელობის ინერები და უმალვე საკადრისი მსჯავრი დასდო აქტებს. მაგ. ბერლინელი ზომიერი გაზეთი „ვოსიშე �ეტუნგი“ სწერდა: „20 თებერვლის კანონი ღირსეული ნაყოფია ბიუროკრატიულ ხრიკების... იგი არამც თუ არ დაცხრობს რუსეთის იმპერიის მეფეღვარებს, პირიქით ნიადგს ჭნის უფრო ძლიერი მეფეღვარება და სახელმწიფო რეკონსთიტუციონ... ევროპას კაპიტალისტები ვერ მისცემენ სესხს რუსეთის მთავრობასო!“

როგორ შეხედა თვით რუსეთის იმპერია ამ სწორ-უკოვარ აქტებს?

უწინარეს ყოველისა „ღენაშნთ, რომ აქტებით აღტაცებულია შავი რაზმები და მათი პრესა „მოსკოვის უწყებათა“ მეთაურობით. ეს უკვე მაჩვენებელია იმისა, თუ რას ვნახავთ შემდეგ. დადამ ქმაყოფილია ერთი მუცა სხვილი მემამულე თავადობა, რომელსაც სახელმწიფო საჭმის საშუალებით მიუროკრატიასთან ერთათ და ეპისკოპოს-მიტროპოლიტების ლოცვა-კურთხევით, ხელი ეპყრობა მთელი სახელმწიფო მართვა-გამგეობის სადავე.

მშრომელი ხალხი დიდი ხანია მიუროკრატიულ თვითმპყრობელობისაგან აღარაფერს ელის, გარდა ბოროტებისა. მან უკვე იცოდა, რომ მთავრობამ გააუქმა 17 ოქტომბრის მანიფესტი. ამიტომ მოხსენებულ აქტებს ხალხზე არავითარი შთაბეჭდილება არ მოუხდენია. სამგიერთო აღშფოთებულია ბეჭერდეთანი, და ეს რასაკვირველია ასეც უნდა ყოფილიყო. ზევით უკვე აღნიშნეთ, რომ ბურეუაზიის ოპოზიციონური სული მოუტეხილდა 20 თებერვლის აქტების გამოცემამდე. ეს კი, სხვათა შორის, უტყუარი მაჩვენებელია იმისა, რომ ბურეუაზია გულ-წრფელათ მოწყურებულია კონსტიტუციას, მას სამართი ესმის თავისი ძირითადი, სასიცოცხლო ეკონომიურ-პოლიტიკური ინტერესები. თუ ეს კონსტიტუციას ელტვის ბურეუაზია, ამაზე სხვა დროს გვიჩვენი ლაპარაკი, აქვე შეეწინააღმ ხლოდ, რომ დღეს **პოლიტიკურ სფერაში** უმთავრესი საკითხი, რომელის გარშემო ამირეულნ ტრიალებს სასტიკი ბრძოლა მშრომელ ხალხსა და ბურეუაზის შუა, არის **საარჩევნო უფლება.** ეს ბრძოლა ჩვენთვის განსაკუთრებულათ ხელ საყრელ პირობებში წარმოებს, რადგან ბურეუაზია ჯერ ისევ კონსტიტუციის, ნამდვილ პარლ მენტარიზმის განხორციელების საკმეშია.

პარლამენტარიზმის ნაცვალთ მთავრობა ბურეუაზიის ხელში აჩეჩებს პარლამენტარულ ფოკუსს: იგი ბანური ოგდენს ეკონომიურათ გამაკონებულ კლასის ძირითად პოლიტიკურ ინტერესებს, და რასაკვირველია ბურეუაზია უნდა ალაპარაკდეს და ძალინან ხმა მიღოს ალაპარაკდეს.

სინტეზისა, რომ თვით უკიდურეს მეტ ოქტომბრის ეკენერნ—„17 ოქტომბრის ეკენერნ“—ამა მალავს თავის უკმაყოფილებას 20 თებერვლის აქტებით. „17 ოქტომბრის ეკენერნ“ შეტეტბეტგრა და მოსკოვის ცენტრალურ კომიტეტის შერეულ კრებაზე, რომელსაც დაესწრენ დ. ნ. შიპოვი, მილიუკოვი, სტახოვიჩი, სტოლიპინი და სხვები, პარტიის ბელადებმა ის აზრი გაატარეს, „რომ 20 თებერვლის კანონს უნდა შეეხედოთ, როგორც დროებით დეკრეტს, რომელიც წინააღმდეგობა 17 ოქტომბრის მანიფესტთან უნდა გასწორებელ იქნნას სახელმწიფო დუმის მიერ **უწინარეს ყოველისა“.**

გაზეთი „სტრანა“, რომელიც უნდა ჩაითვალოს ლიბერალების ცენტრის ორგანოთ, ენერგიული სიტყვებით გმობს 20 თებერვლის აქტებს. „ტეტე, — ამბობს იგი,— რათ დასჭირდა მთავრობას ამდენი ბიუროკრატიული ხრიკები, ამდენი გაძრომ-გამომრომა; რატომ ვერ მიხვედრილა, რომ მას არ ასცდება აუცილებელი: რუსეთში უნდა დამყარდეს კონსტიტუცია, პოლიტიკური თავისუფლენ უნდა უზრუნველ ყოფილი იქნნას. ამას ითხოვს ისტორიული აუცილებლობა.

უფრო მწვავეთ ლაპარაკობენ კონსტიტუციონალისტ-დემოკრატები. გასულ 26 თებერვალს პეტერბურგში მომზდარ კრებაზე, რომელსაც დაესწრენ პ. სტრუვე, მილიუკოვი, როდიჩეკი, ბეგსლენი და სხ. მიღებულ იქნნა რეზოლიუცია, რომ მათი პარტია ენერგიულათ წინააღეგდება მთავრობის მისწრაფებას მოახდინოს „დუმის“ ფალსიფიკაცია. ნ მარტს მოსკოვში მათ პარტიულ ცენტრალურმა კომიტეტმა დადგინა „რომ თავიდან ბოლომდის უარყოფენ ახლად მოღვაწეულ სახელმწიფო საბჭოს და სხ.“

მაგრამ ერთი რამ არის საგულისხმო. მიუხედავად იმისა, რომ ბურეუაზიას ელვე მოუბრუნდა ოპოზიციური სული, რომ მისი მტრული განწყობილება მთავრობასთან აღარავისთვის არ შეადგენს საიდუმლოებს, მიუხედავად ამისა, ბურეუაზიის ოპოზიცია ვერავითარ ენერგიულ გამოხატულებას ვერ პოულობს. მას თითქოს ეშინიან არავინ და არაფერმა ხელი არ შეუშალოს. გავიხსენთ თუნდ მოსკოვის საგუბერნიო კრებაზე მომზდარი ინციდენტი. მით უფრო, რომ ამ შემთხვევიდან გამოკრ-

„ELVA“ will be published from March 12 this year, daily, in Tiflis and in other towns of Caucasus. Price 6 rbl. per year, 5 rbl. from March till the end of the year, 50 kop. per month, 3 kop. per copy.
Subscription: Tiflis, Redakcia „ELVA“, Tiflis, Eleokonacionn. street, № 17.

თის, თუ რა განზრახვებით არის შეპყრობილი ბურჟუაზია.

გასულ თებერვლის დამლეს საგუბერნიო კრების გამგეობამ წარუდგინა თავისი [illegible]ულებრივი ანგარიში და სხვათა შორის [illegible]ამბო მთავრობის მოქმედება და რეპრესიული ზომები. ამის პასუხად ცნობილ გუბერნატორ შეიტანა რეზოლიუცია, რომ კრება ენერგიულად გმობს პოლიტიკურ გაფიცვებს და წინადადებას აძლევს გამგეობას დეენიდან ყველა ის საერობო მოხელე-მოსამსახურეები, რომელნიც ემხრობიან ამგვარ გაფიცვებს. ეს რეზოლიუციია მიიღო კრებამ. რეზოლიუციამ ააშფოთა კრების ერთი ნაწილი და თვით გამგეობა. უკანასკნელის თავმჯდომარემ გოლოვინმა განაცხადა, რომ გუბერნიის რეზოლიუციის შემდეგ მათ აღარ შეუძლიანთ დარჩენ საერობო თვითმართველობაში და მიიღო კი გამგეობა თავს ანებებს სამსახურსო. ხანგრძლივი კამათისა და დავიდარაბის შემდეგ, გუბერნიამ თავისი რეზოლიუცია შეარბილა, შესაწორებლად [illegible]წორა და გამგეობა ისევ დარჩა თავის ადგილზე.

დიახ, ბურჟუაზია მზათ არის ყველაფერი მოითმინოს, ყველაფერი აიტანოს ოღონდ კი მივიდეს როგორმე სახელმწიფო დუმამდე. ბურჟუაზია იმედოვნებს, რომ აპრილის დუმა, ვითარცა ილია წინასწარმეტყველი, გადასჭრის ყველა საკითხებს, მშვიდობიანთ განაბორკიელებს ბურჟუაზიის გულის ნადებს.

ნამდვილათ რა უნდა მოიტანოს დუმამ? თუ სახელმწიფო დუმის შეკრებამდე არაფერი ახალი, დიდ მნიშვნელოვანი არ გამოჩნდა პოლიტიკურ სფეროში და მთავრობამაც თავის ჯეუფზე გაატარა საარჩევნო კამპანია, ე. ი. დუმაში შეიკრიბა ძველი რეჟიმის ბურჟნი და წოდებრივ პრივილეგიაუპირატესობათა მოტრფიალენი, მაშინ დადგება ისეთივე პოლიტიკური ვითარება, როგორიც იყო 17 ოქტომბრამდე. იმ განსხვავებით, რომ ეხლა—განვლილ ბრძოლის მწარე გამოცდილების შემდეგ—საზოგადოებისა და ხალხის ძალთა ამოძრავება უმალვე გადაიქცევა რევოლიუციონურ ქარ-ტეხილათ.

მაგრამ ჩვენ არ ვფიქრობთ, რომ სახელმწიფო დუმაში ბურჟუაზიულ ოპოზიციის სკამები ცარიელი დარჩეს. პრინციპი ბურჟუაზიას დეპუტატთა თანამგრძნობელი რიცხვი ეყოლება. ეს ოპოზიცია კი ბუნებრივათ, აუცილებლათ მოითხოვს, რომ „უწინარეს ყოვლისა, დროებითი დეკრეტი შეთანხმებულ იქნას 17 ოქტომბრის მანიფესტთან“. ე. ი. უსათუოთ შეიტანს სახელმწიფოს ძირითად კანონს, რაც გადაჭარით აღარძალოლი 20 თებერვლის მანიფესტით. მაშასადამ, აუცილებელი იქნება ბურჟუაზიის და მთავრობის შეხვედება. ამ ბრძოლის ასეთი თუ ისეთი გადაწყვეტა სავსებით დამოკიდებული იქნება მშრომელი ხალხის მოქმედებაზე და მისი პარტიების ტაქტიკაზე. აპრილის „დუმამ“ უნდა ნათელ ჰყოს აუცილებლათ ჩვენი პარტიის სადღისო ლოზუნგი: საერო დამფუძნებელი კრება! საყოველთ[illegible] [illegible]ერდაპირი, საიდუმ[illegible] [illegible]ერენო უფ[illegible] [illegible]ურჟუაზია ძალიერათ [illegible] სახელმწიფო [illegible] [illegible] [illegible]

...ᲜᲘᲡᲬᲚᲘᲡ სᲐᲯᲐᲠᲝ ᲒᲐᲛᲒᲔᲑᲚᲝᲑᲐ 29 მარტს ...

...ᲜᲝᲛᲠᲒᲔᲑᲘᲡᲐᲜ ᲠᲣᲡᲘᲐᲜᲘ. „სახალხო თვითმართ...ᲜᲘᲡ ᲐᲮᲚᲘᲡ ᲮᲔᲚᲜᲐᲬᲔᲠᲘᲡᲐᲨᲘ“. და ᲛᲝᲚᲝᲪᲘᲜᲐᲗᲐ ...ᲓᲐ ᲓᲐ ᲞᲝᲚᲝᲪᲘᲜᲐᲗᲐ“.

...ᲛᲐᲠᲢᲘᲡ, 19 მარტს, ᲕᲔᲢᲔᲚᲘᲡ თეატრში ...ᲛᲝᲛᲒᲖᲐᲠᲔᲑᲣᲚᲘ ᲞᲘᲡᲐᲜᲘᲡ ᲛᲘᲛᲗᲐᲜᲐᲓ ᲛᲘᲞᲧᲠᲝᲑᲘᲡᲐᲗᲕᲘᲡ ...ᲛᲘᲜᲘᲡᲐᲜᲘᲡ ᲛᲘᲡᲐᲜᲘᲡ „ᲛᲘᲖᲒᲝᲑᲘᲡᲐᲜᲘ“.

...ᲛᲘᲜᲘᲡᲐᲜᲘᲡ ᲥᲣᲩᲘᲡ ᲬᲘᲡᲘᲗ ᲓᲔᲙᲐᲛᲑᲠᲘᲡ ᲓᲐᲛᲗᲐᲕᲠᲔᲑᲘᲡᲐᲗᲕᲘᲡ ...ᲗᲘᲗᲘᲡ ᲛᲘᲡᲐᲜᲘᲡ ᲞᲝᲠᲢᲠᲔᲢᲘ ᲪᲘᲠᲘᲜᲘᲗᲐ ᲒᲐᲛᲝᲩᲘᲜᲓᲔᲑᲐ ...ᲗᲘᲗᲘᲡ ᲛᲘᲡᲐᲜᲘᲡ ᲞᲝᲠᲢᲠᲔᲢᲘᲡ ᲓᲐᲛᲐᲢᲔᲑᲐ ᲐᲠᲘᲡ ᲛᲘᲖᲔᲖᲘ ᲛᲘᲡᲘ ᲛᲘᲛᲝᲬᲘᲚᲔᲑᲐᲡᲐ ᲓᲐ ᲐᲠᲐᲠᲘᲡ ᲛᲘᲛᲝᲬᲘᲚᲔᲑᲐᲡ ᲐᲠ ᲛᲘᲘᲦᲔᲑᲐ.

15 მარტს, ღამის პირველ საათზე გუნიის ...ᲜᲘᲜᲘᲡ ᲡᲐᲮᲚᲘ ᲪᲔᲪᲮᲚᲘ ᲒᲐᲣᲩᲜᲓᲐ. ᲪᲔᲪᲮᲚᲘᲡᲒᲐᲜ ᲓᲐᲖᲘᲐᲜᲔᲑᲣᲚᲘ ᲡᲐᲮᲚᲘ. ᲖᲐᲠᲘᲡ 30,000 ᲛᲐᲜᲔᲗᲘᲡᲐᲓᲐ ᲓᲐᲖᲘᲐᲜᲔᲑᲣᲚᲘᲐ.

ᲙᲐᲕᲙᲐᲡᲘᲐ.

ᲒᲣᲠᲘᲐ. ᲗᲔᲚᲐᲕᲘ. ᲙᲠᲔᲓᲘᲢᲘᲡ ᲐᲠ ᲙᲘᲗᲮᲕᲘᲡᲒᲐᲛᲝ ᲒᲐᲛᲝᲩᲜᲓᲐ ᲛᲐᲜ ᲗᲐᲕᲘᲡᲘ ᲒᲐᲜᲐᲪᲮᲐᲓᲘᲡᲗᲕᲘᲡ, ᲠᲝᲛᲚᲘᲡᲐᲗᲕᲘᲡ ᲓᲐᲛᲐᲮᲐᲡᲘᲐᲗᲔᲑᲚᲘᲡ ᲓᲐ ᲛᲘᲡᲗᲕᲘᲡ ᲓᲐᲛᲐᲮᲐᲡᲘᲐᲗᲔᲑᲚᲘᲡ ᲛᲘᲛᲗᲮᲝᲕᲜᲔᲑᲘᲡ ᲓᲐᲛᲐᲮᲐᲡᲘᲐᲗᲔᲑᲚᲘᲡ ᲛᲘᲖᲔᲖᲘ ᲛᲘᲡᲘ ᲛᲘᲛᲝᲬᲘᲚᲔᲑᲐᲡ ᲐᲠ ᲛᲘᲘᲦᲔᲑᲐ. ᲘᲚ ᲧᲝᲕᲚᲘᲡᲐ ᲓᲦᲔ ᲐᲮᲐᲚᲘ ᲛᲝᲜᲗᲮᲝᲕᲜᲔᲑᲘᲡ ᲓᲐᲛᲐᲮᲐᲡᲘᲐᲗᲔᲑᲚᲘᲡ ᲒᲐᲛᲝᲩᲜᲓᲐ ᲛᲘᲡᲗᲕᲘᲡ ᲓᲐᲛᲐᲮᲐᲡᲘᲐᲗᲔᲑᲚᲘᲡ ᲛᲘᲖᲔᲖᲘ ᲛᲘᲡᲘ ᲛᲘᲛᲝᲬᲘᲚᲔᲑᲐᲡ ᲐᲠ ᲛᲘᲘᲦᲔᲑᲐ. ᲛᲐᲗ ᲨᲠᲘᲡ ᲛᲘᲖᲔᲖᲘ ᲛᲘᲡᲘ ᲛᲘᲛᲝᲬᲘᲚᲔᲑᲐᲡ ᲐᲠ ᲛᲘᲘᲦᲔᲑᲐ ᲛᲐᲗᲘ ᲛᲘᲛᲗᲮᲝᲕᲜᲔᲑᲘᲡ ᲓᲐᲛᲐᲮᲐᲡᲘᲐᲗᲔᲑᲚᲘᲡ ᲛᲘᲖᲔᲖᲘ ᲛᲘᲡᲘ ᲛᲘᲛᲝᲬᲘᲚᲔᲑᲐᲡ ᲐᲠ ᲛᲘᲘᲦᲔᲑᲐ. ᲛᲐᲗ ᲨᲠᲘᲡ ᲛᲘᲖᲔᲖᲘ ᲛᲘᲡᲘ ᲛᲘᲛᲝᲬᲘᲚᲔᲑᲐᲡ ᲐᲠ ᲛᲘᲘᲦᲔᲑᲐ ᲛᲐᲗᲘ ᲛᲘᲛᲗᲮᲝᲕᲜᲔᲑᲘᲡ ᲓᲐᲛᲐᲮᲐᲡᲘᲐᲗᲔᲑᲚᲘᲡ ᲛᲘᲖᲔᲖᲘ ᲛᲘᲡᲘ ᲛᲘᲛᲝᲬᲘᲚᲔᲑᲐᲡ ᲐᲠ ᲛᲘᲘᲦᲔᲑᲐ. ᲛᲐᲗ ᲨᲠ

ᲛᲣᲨᲐᲗᲐ ᲪᲮᲝᲕᲠᲔᲑᲘᲡᲐᲜ

ამხანაგ-ბის „კახეთია“-ს მუშათა ცხოვრება. ყოველდან სასაკლაო პირობებში უწესებთ მუშათა ამ „კეთილის“-ს დაგნის სრულიფოს მუშებს. ჩასკალსოსნივე აქ ისეთი მეურმეული სეხი ბეგებზა, რომ თუ დიდი ხნის შენეფული არ ხართ აქ ეოფნის შეიძლება ბედეგ ეაიქეთ ბუდ-ეასეფი. ხანდათ შიკ თუ არა, თვალწინ ეოფოხეფონი სასხოთა ეარმაგიდებეთ: აქ-ინ ბეეტეეენ დაშეეი, რომლეფიც ისე მერილაფთ ასეთეენ, რომ ძალიან ეეფალო მიეშეფეენ მხეკ-ე ეკლობაეე; ეაკ ისეთი ადეოეთალს ხეეი ბეეს, რომ ეთრიბს ბეეს, ისეთი მიეეეფეფდეთ ბ ანეკ-ერეეეთ ეეეალეფერი, რომ ეეერ ფეიქრეთ, თუ ეს სიშეეეთ ადეკეთ. ეასსთან სარაფეი ეტეთ ბოეეეეეეეთ ჭეიეეეეეეეთ: ჭეარმ ეოიძრაფიეთ ეოთ-ოქმა სეეფ ბრაა ეაკ. ისეთი ბარიბეეეეეეთ მეეეეთ-ბის ეეეეთ ბ. ეეეეთ. ეეეეეეე